

Το φευγαλέο και άπιαστο όνειρο!

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

<http://www.homouniversalisgr.blogspot.com>

Φωτο: [homouniversalisgr.blogspot.com](http://www.homouniversalisgr.blogspot.com)

(+Ανδρέα Θεοδώρου, Καθηγ. Παν/μίου)

Ο θάνατος είναι φαινόμενο καθολικό. Είναι τόσο αληθινός, όσο και η ζωή. Ο άνθρωπος γεννιέται, ζει και πεθαίνει. Από τον κανόνα αυτό κανείς δεν εξαιρείται. Μόνο ο Χριστός μπορούσε να μείνει έξω από το θάνατο, γιατί είχε φύση αναμάρτητη. Απέθανε, όμως, θεληματικά από άκρα συγκατάβαση και αγάπη, για να συντρίψει με το θάνατο και την ανάστασή του το κράτος και τη δύναμη του θανάτου («θανάτω θάνατον πατήσας»). Η πίστη των Ρωμαιοκαθολικών ότι η Θεοτόκος δεν πέθανε, αλλ' ένσωμη μετατέθηκε στον ουρανό, δεν είναι σωστή.

Ο θάνατος είναι σύμπτωμα της αμαρτίας. Δεν ήταν δοσμένος στην πρωτόπλαστη φύση. Προ της παρακοής ήταν μια απλή δυνατότητα στη φύση. Ο Αδάμ δεν θα πέθαινε, αν παρέμενε πιστός στο θέλημα του Θεού. Στο Θεό μονάχα ζωή υπάρχει, αιώνια και άφθαρτη. Έξω, όμως, από το Θεό υπάρχει καταστροφή, φθορά και αποσύνθεση. Αυτό ακριβώς έπαθε ο Αδάμ, όταν απομακρύνθηκε εκούσια από το Θεό. Περιήλθε στη χώρα και στη σκιερότητα του θανάτου. (Γεν. β, 17. Ματθ. δ', 16).

Διά του θανάτου αποχωρίζεται η ψυχή από το σώμα. Και εκείνη μεν, ως ουσία πνευματική και άυλη, εξακολουθεί να υπάρχει και μετά το θάνατο· το σώμα, όμως, ως υλικό, φθείρεται και αποσυντίθεται.

Παράλληλα, όμως, με το φυσικό θάνατο, υπάρχει και ένας άλλος θάνατος, ο ψυχικός. Και η ψυχή πεθαίνει, όχι βέβαια βιολογικά – επειδή από τη φύση της είναι αθάνατη – αλλά πνευματικά. Αυτό προκαλείται από την αμαρτία. Η αμαρτία είναι θάνατος της ψυχής, διότι είναι στέρηση της ζωής, που υπάρχει μόνο κοντά στο Θεό (Ιω. α', 4)· είναι νέκρωση της ζωτικής αρχής της ψυχής. Η ψυχή απονεκρούται, όταν περιέρχεται υπό τον ασφυκτικό εναγκαλισμό της αμαρτίας. Παραδίδεται στη δυσωδία των παθών, ασφυκτιά από έλλειψη οξυγόνου της πραγματικής θείας ζωής.

Σε ένα τρίτο στάδιο, σε μια προχωρημένη βαθμίδα πνευματικής σήψεως – και αν βέβαια δεν προηγηθεί μετάνοια – η ψυχή παραδίδεται στον αιώνιο πνευματικό

θάνατο. Είναι το μεγαλύτερο κακό, που μπορεί να συμβεί στον άνθρωπο. Εδώ η ψυχή, πωρωμένη και ξηραμένη στην αμαρτία, αποκόπτεται τελειωτικά και αποχωρίζεται αιώνια από το Θεό. Αυτή την έννοια έχει η κόλαση. Όχι αφανισμό, αλλ' αιώνια αποκοπή του πλάσματος από τη ρίζα της ζωής του, το Θεό.

Όπως το ξερό κλήμα κόβεται από την άμπελο και απομακρύνεται, έτσι και η νεκρωμέ-νη ψυχή κόβεται από το Θεό και ρίπτεται στους σκοτεινούς θαλάμους της ανυπαρξίας (της στερήσεως δηλαδή της πραγματικής ζωής) και του αιώνιου πνευματικού θανάτου.

Τί είναι η Πατερική μνήμη θανάτου;

Η μνήμη του θανάτου κάτω από το τριπλό πρίσμα της υπαρκτικότητάς του (φυσικός-ψυχικός-αιώνιος) είναι πολύ χρήσιμη και διδακτική, όταν γίνεται ισόβιο βίωμα στη ψυχή και τη συνείδηση του ανθρώπου. Και ο μεν φυσικός θάνατος, ο τόσο ελεεινός, δείχνει γυμνές τις ρίζες της μάταιης αυτής ζωής· το εφήμερο και απατηλό των εγκοσμίων αγαθών τη φυσική αδυναμία και μηδαμινότητα του ανθρώπου· την τραγική οριακότητα της υπάρξεώς του· το φυσικό μηδέν, ντυμένο στα φανταχτερά άμφια και τα φτιασίδια της ματαιότητας· τη γελοιο-τητα και τη μωρία του ανθρώπου, όταν περιστέλλει την ύπαρξή του στα φρούδα πλαίσια μιας τόσο σύντομης ζωής, κυνηγώντας μια σκιά, ένα όνειρο φευγαλέο και άπιαστο· την αίσθηση πως δεν πρέπει να δένεται τόσο στενά, να ταυτίζει την ύπαρξή του με την παρούσα ζωή, αλλά να τη χρησιμοποιεί -σαν να μην την έχει- δίνοντας προτεραιότητα στα πνευματικά πράγματα, που μένουν παντοτινά, ασύλητα και αδιάφθορα (Ματθ. στ', 19).

Παράλληλα, η μνήμη του ψυχικού θανάτου του προκαλεί τρόμο μπροστά στο ενδεχόμε-νο της πνευματικής του νεκρώσεως. Του γεννά αποστροφή προς την αμαρτία, που είναι ο θάνατος του πνεύματος. Διατηρεί ζωντανό το νεύρο του πνευματικού του αγώνα, την ανάγκη νεκρώσεως των «μελών του των επί της γης» (Κολ. γ', 5), τη θανάτωση της ποικιλόμορφης και «ευπερίστατης» αμαρτίας (Εβρ. ιβ', 1). Και τονώνει την προσπάθειά του να ντύνει τη ψυχή του με τις πνευματικές αρετές, που είναι το μόνο άξιο υπαρκτικό αγαθό, ο αληθινός κόσμος της ψυχής και το ένδυμα της αφθαρσίας.

Τέλος, η μνήμη του αιώνιου πνευματικού θανάτου, της οριστικής αποκοπής από το Θεό, τον συγκινεί και τον συγκλονίζει βαθύτατα, δραστηριοποιώντας την όλη ύπαρξή του για μια ζωή σύμφωνη με το θέλημα του Θεού, που κατάληξή της θα

είναι στον άυλο χώρο της θείας βασιλείας στο άκτιστο φως της τριαδικής θείας ενέργειας. Η μνήμη του αιώνιου πνευματικού θανάτου δημιουργεί το μακάριο πένθος, την ταπείνωση του μετανοημένου πνεύματος, όπου ζει και αναπνέει η ψυχή, δεχόμενη τη μακαρία θεία Παράκληση (Ματθ. ε', 4).